

druhý a 115 obch. zák.) mohl by se omlouvat jen tehdy, kdyby byl prokázal okolnosti a skutky, z nichž by plynulo, že nemusel vědět o »zápisu a jeho uveřejnění«. Ale o to zde vlastně nejde. Pro nové skutky a důkazy (§ 530 odstavec první čís. 7 c. ř. s.) připouští se obnova řízení podle Šu 530 odstavec druhý c. ř. s. jen tehdy, když strana bez své viny nebyla s to, by nové skutky pokud se týče průvody přivedla k platnosti před koncem ústního jednání, po kterém byl vynesena rozsudek v první stolici. Obnovy podle Šu 530 odstavec první čís. 7 c. ř. s. nemůže se tedy domáhati, kdo z nedbalosti neuplatňoval již v dřívějším řízení okolnosti, tvořící základ obnovy. Jest proto vyloučena z tohoto mimořádného opravného prostředku strana liknavá a bezstarostná, zejména tedy strana, která, ať již po skutkové nebo po důkazní stránce, k spornému jednání náležitě se nepřipravila (úřední sbírka vídeňská čís. 633). Nezáleží proto na tom, že žalobce nevěděl o okolnosti, že firma M. a spol. znamená kolektivně, pokud se týče, že byl, jak tvrdí, mylného mínění, že stačí podpis jeden, nýbrž rozhoduje, zda o tom při náležité pečlivosti a obezřetnosti věděl, o čemž za daných okolností pochybovati nelze. Žalobcovu nedbalost sluší spatřovati již v tom, že, byv postupníkem (nyní žalovanou bankou) žalován o zaplacení zbytku postoupené pohledávky, se nepřesvědčil, zda postupní listina byla firmně podepsána, což vzhledem k veřejnosti obchodního rejstříku snadno mohl učiniti. Nelze souhlasiti s odvolacím soudem, že žalobce mohl spoléhati na to, že pohledávka byla postoupena bance a že banka se přesvědčila o správnosti postupu, neboť žalovaná banka vůči žalobci k vynaložení takové pečlivosti nebyla povinna a kdo mimo závazek ať smluvní ať zákonný spoléhá na pečlivost třetí osoby, jedná toliko na vlastní nebezpečí. Při náležité opatrnosti, jakou zákon na stranách žádá, mohl tedy žalobce v základním sporu vědět, že firma znamená kolektivně, a mohl tedy v onom sporu závčas vznést i námitku neplatnosti postupu, opřenou o tuto skutečnost. Žaloba o obnovu byla proto prvním soudem zamítnuta právem. Vzhledem k velcímu předpisu Šu 530 odstavec druhý c. ř. s. se ještě podotýká, že okolnost, že základní řízení bylo skončeno rozsudkem pro zmeškání, nevylučuje obnovy řízení pro nové skutky a průvody, neboť § 530 c. ř. s. ve směru tom nerozlišuje a z povahy rozsudku pro zmeškání (§§ 396—399 c. ř. s.) to neplyne, nýbrž plyne z ní toliko, že dostavivši se strana v obnoveném řízení nemusí již dokazovati pravdivost svého skutkového přednesu, ježž soud svému rozsudku pro zmeškání položil za základ.

Čís. 4925.

Otázku, do jaké výše ručí po odevzdání pozůstalosti žalovaní dědicové, přihlásivši se výmínečně, jest k námitce jich řešiti ve sporu o zaplacení pohledávky, a nikoliv teprve v řízení exekučním.

(Rozh. ze dne 16. dubna 1925, Rv I 389/25.)

Žalobě, domáhající se zaplacení pohledávky na dědicích po Josefu H-ovi, bylo oběma nižšími soudy vyhověno. Nejvyšší

s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudu a uložil prvému soudu, by ve věci dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Žalující firma opírá žalobní nárok proti žalovaným o skutečnost, že jsou dědičkami po Františku H-ovi, přihlásivše se k jeho pozůstalosti výminečně, s výhradou inventáře, a navrhuje, by jako dědičky byly odsouzeny, by jí zaplatily pozůstalostní dluh 9865 Kč 85 h s přísl. do výše pozůstalostního jmění. Žalované ve sporu namítly, že pozůstalostní jmění nestačí k úplnému uspokojení pozůstalostních věřitelů, doličující podrobně, že pozůstalostní dluhy převyšují majetek, a že proto mohou věřitelé od nich požadovati jen určitou kvotu svých pohledávek, a nabídly o svých skutkových přednesech důkazy, jimiž podepřely svůj návrh na částečné zamítnutí žaloby. Námitka žalovaných čelila tedy zřetelně proti výši žalobní pohledávky, upírajíc jí částečné oprávnění, a nižší soudy měly o této procesní obraně v řízení sporném jednati a rozhodnouti, když byla ještě před skončením řízení v prvé stolici vznesena a skutkově i nabídnutými dukazy doličena (§§ 177, 178, 179, 182 c. ř. s.). Žalovaným dědičkám, výminečně se přihlásivším, nelze odpírat, by již za sporu s pozůstalostním věřitelem se nedomáhaly přesného číselného určení svého závazku, ani je odkazovati, by vyčkávaly v nejistotě exekuční řízení a aby teprve v něm se bránily proti výši vymáhané pohledávky opoziční žalobou (§ 35 ex. ř.), jejíž úspěch ostatně by byl velmi pochybným, kdyby se opírala o skutkové okolnosti, nárok částečně rušící, které povstaly před vznikem exekučního titulu a tudíž mohly již v řízení sporném býti uplatněny (§ 35 odstavec první ex. ř.). Bylo by takto zbytečně vyvoláno exekuční řízení proti dědicům zůstavitelovým k plnění jinak ochotným, a způsobeny jim nové útraty jen proto, že jejich závazek nebyl rozsudkem přesně určen. Žalované jako výminečně přihlášené dědičky, jimž pozůstalost byla odevzdána, mají tedy oprávněný nárok, aby ve sporu bylo zjištěno, zda a do jaké míry jsou povinny pohledávku pozůstalostního věřitele splniti vzhledem k ustanovení §u 802 obč. zák., podle něhož ručí po odevzdání pozůstalosti za pozůstalostní dluhy již vlastním jměním, ale ovšem jen do výše hodnoty pozůstalosti (pro viribus hereditatis) a vzhledem k nebezpečí škody, jež jim hrozí z ustanovení §u 815 obč. zák., kdyby, nepouživše svolání věřitelstva, uspokojily některého pozůstalostního věřitele větší kvotou, než jaká by mu připadla podle ceny pozůstalostního jmění při jeho rozdělení stejným poměrem. Přechází-li odevzdáním pozůstalostní jmění do dědicova vlastnictví a je-li dědic, výminečně se přihlásivší po odevzdání pozůstalosti práv již svým vlastním jměním za závazky pozůstalostní, ovšem s omezením §u 802 obč. zák., může býti po odevzdání pozůstalosti jen osobně žalován o zaplacení pozůstalostního dluhu a nesejde na tom, že tu nejde o žalobu podle ustanovení §u 815 obč. zák. Bylo tedy ve sporu zjistiti poměr mezi jměním a dluhy pozůstalostními a dle něho určit kvotu, jakou žalované jsou povinny splniti žalobní pohledávku. Nižší soudy se však nezabývaly touto otázkou, vycházejíce z mylného právního názoru, že jest ji řešiti až v řízení exekučním, čímž

se stalo, že nebyly dosud probrány, vysvětleny a zjištěny skutkové okolnosti, pro spor rozhodné, této otázky se týkající, z důkazů o nich nabídnutých, a dovolacímu soudu nelze pro tuto neúplnost řízení ve věci samé rozhodnouti.

Čís. 4926.

Pokud spadá sládek pivovaru pod zákon o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák. a pokud pod zákon o statkových úřednících ze dne 13. ledna 1914, čís. 9 ř. zák.

(Rozh. ze dne 16. dubna 1925, Rv I 439 25.)

Velkostatkář (jeho pozustalost) domáhala se na žalovaném sládku pivovaru určení, že výpověď, daná žalovanému dne 14. srpna 1924 ku dni 30. září 1924, jest po právu. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nesprávné posouzení právní spatřuje dovolatelka v právních závěrech odvolacího soudu: a) že sládek pivovaru nepodléhá zákonu o obchodních pomocnících, nýbrž zákonu o statkových úřednících ze dne 13. ledna 1914, čís. 9 ř. zák. a že mu proto podle §u 19 tohoto zákona náleží šestiměsíční výpověď, b) že sládek nekoná služeb kupecké povahy, a že proto nelze ho zahrnovati mezi osoby uvedené v §u 1 odstavec třetí zákona ze dne 13. ledna 1914, čís. 9 ř. zák., c) že pivovar jest vedlejším živnostenským podnikem velkostatku, a to zemědělského podniku, a že zpracovával téměř výhradně obilí z velkostatku, d) že žalovaný jest ve stejném pořadí ve služebním řádě jako správci dvorů, že sládek jako zodpovědný správce pivovaru podléhá řediteli, že má kromě služného nárok na 5%ní tantiemu z čistého zisku z pivovaru, volný byt s otopem a osvětlením, užívání deputátní zahrady, paušál na povoz a na diety při cestách ve věcech panství, tedy na výlohy, které bývají poskytovány jiným úředníkům velkostatku a jichž poskytování nebývá obvyklým při obchodních pomocnících, konajících služby kupecké povahy, e) že na tom nemůže ničeho změnit, že byl pivovar zapsán do zvláštní vložky knihovní, a že byl vyloučen ze záboru, poněvadž tím nebyly dotčeny ani povaha úředního zaměstnání, ani povaha podniku. Dovolací soud neshledal dovolací důvod opodstatněným. Služební postavení žalovaného jako sládka musí býti posuzováno od případu k případu, proto všeobecné rčení, že sládek za všech okolností podléhá zákonu ze dne 13. ledna 1914, čís. 9 ř. zák., neobstojí zrovna tak, jako všeobecné rčení, že podléhá jedině zákonu o obchodních pomocnících. Onen zákon v §u 1 odstavec první staví osoby, zaměstnané